

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 429

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 21 mai 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
337.	— Hotărâre privind modificarea art. 117 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 425/1994	2
340.	— Hotărâre pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov—Simeria, componentă a Coridorului Rin—Dunăre, pentru circulația trenurilor cu viteza maximă de 160 km/h, tronsonul Brașov—Sighișoara”	2–3
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
290.	— Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitățile administrativ-teritoriale Valea Mare și Fântâțești din județul Vâlcea	4
292.	— Ordin al directorului general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Brădești, județul Dolj, și în unitatea administrativ-teritorială Vânjuleț, județul Mehedinți	4
348.	— Ordin al ministrului fondurilor europene pentru aprobarea Regulilor de aplicare a sumelor forfetare pentru deplasări finanțate din Fondul pentru relații bilaterale și Fondul de asistență tehnică din cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și norvegian 2014—2021	5–7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 9 din 19 martie 2018 (Completul competent să judece recursul în interesul legii)	8–15

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRĂRE****privind modificarea art. 117 din Regulamentul
pentru furnizarea și utilizarea energiei termice,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 425/1994**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Articolul 117 din Regulamentul pentru furnizarea și utilizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 425/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 26 august 1994, cu modificările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 117. — Începerea perioadei de încălzire pentru consumatorii de tip urban va avea loc după înregistrarea, timp de 3 zile consecutiv, între orele 20,00—6,00, a unor valori medii zilnice ale temperaturii aerului exterior de +10° C sau mai mici, iar oprirea încălzirii se va face după 3 zile consecutive în care temperatura medie a aerului exterior depășește +10° C, între orele 20,00—6,00.”

PRIM-MINISTRU

VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale
și administrației publice,

Paul Stănescu

Ministrul energiei,

Anton Anton

București, 16 mai 2018.

Nr. 337.

GUVERNUL ROMÂNIEI**HOTĂRĂRE****pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov—Simeria, componentă a Coridorului Rin—Dunăre, pentru circulația trenurilor cu viteza maximă de 160 km/h, tronsonul Brașov—Sighișoara”**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 42 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov—Simeria, componentă a Coridorului Rin—Dunăre, pentru circulația trenurilor cu viteza maximă de 160 km/h, tronsonul Brașov—Sighișoara”, prevăzuți în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivului de investiții prevăzut la art. 1 se realizează din fonduri externe nerambursabile conform Contractelor de finanțare CEF (No INEA/CEF/TRAN/M2014/1042049 și No

INEA/CEF/TRAN/M2015/1131642) și în completare de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Fondurilor Europene conform prevederilor art. 6 alin. (6) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014—2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare, precum și de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor pentru plata despăgubirilor aferente imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere a lucrării de

utilitate publică, în limita sumelor prevăzute anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

Art. 3. — Ministerul Transporturilor prin Compania Națională de Căi Ferate „CFR” — S.A. răspunde de modul de utilizare a sumelor aprobate potrivit prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:
Ministrul transporturilor,
Lucian Șova
Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale și administrației publice,
Paul Stănescu
Ministrul finanțelor publice,
Eugen Orlando Teodorovici

București, 16 mai 2018.
Nr. 340.

ANEXĂ

**CARACTERISTICILE PRINCIPALE ȘI INDICATORII TEHNICO-ECONOMICI AI INVESTIȚIEI
„Reabilitarea liniei de cale ferată Brașov—Simeria, componentă a Coridorului Rin — Dunăre,
pentru circulația trenurilor cu viteza maximă de 160 km/h, tronsonul Brașov — Sighișoara”**

Titular: Ministerul Transporturilor
Beneficiar: Compania Națională de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A.
Amplasament: Pe raza județelor Brașov, Harghita, Covasna și Mureș

Indicatorii tehnico-economici

— Valoarea totală a investiției (inclusiv TVA) (în prețuri la data 30.06.2017, 1 euro = 4,5539 lei), din care:		mii lei	8.446.112
— Construcții + montaj:		mii lei	7.011.539
Eșalonarea investiției:	INV/C+M	mii lei	
— Anul I	INV	mii lei	2.112.000
	C+M	mii lei	1.753.000
— Anul II	INV	mii lei	2.534.000
	C+M	mii lei	2.103.000
— Anul III	INV	mii lei	2.534.000
	C+M	mii lei	2.103.000
— Anul IV	INV	mii lei	1.266.112
	C+M	mii lei	1.052.539

Capacități:

— reabilitarea/modernizarea tronson de CF dublă pentru viteza maximă de 160 km/h	km	112,55
— linie CF simplă desfășurată	km	309,65
— electrificare linie CF	km	309,65
— instalații ERTMS/ETCS Nivel 2 GSM—R	km	112,55
Durata de realizare a investiției	luni	48

Factori de risc

Obiectivul de investiții se va proteja antisismic conform Normativului P100—1/2013, cu modificările și completările ulterioare.

Finanțarea investiției

Finanțarea obiectivului de investiții se realizează din fonduri externe nerambursabile conform Contractelor de finanțare CEF (No INEA/CEF/TRAN/M2014/1042049 și No INEA/CEF/TRAN/M2015/1131642) și în completare de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Fondurilor Europene conform prevederilor alin. (6) al art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2014—2020, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2016, cu modificările și completările ulterioare, precum și de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor pentru plata despăgubirilor aferente imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere a lucrării de utilitate publică, în limita sumelor prevăzute anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ

ORDIN

privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitățile administrativ-teritoriale Valea Mare și Fântățești din județul Vâlcea

Având în vedere prevederile art. 11 alin. (1) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 15 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.288/2012, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. 1. — (1) Se aprobă începerea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitățile administrativ-teritoriale Valea Mare și Fântățești din județul Vâlcea, lucrări ce se desfășoară în cadrul Programului național de cadastru și carte funciară — etapa I.

(2) Lucrările de înregistrare sistematică cuprind întreg teritoriul unităților administrativ-teritoriale Valea Mare și Fântățești din județul Vâlcea.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară,
Radu-Codruț Ștefănescu

București, 4 aprilie 2018.
Nr. 290.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ

ORDIN

privind aprobarea începerii lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Brădești, județul Dolj, și în unitatea administrativ-teritorială Vânjuleț, județul Mehedinți

Având în vedere prevederile art. 11 alin. (1) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 15 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.288/2012, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul art. 3 alin. (13) din Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară emite prezentul ordin.

Art. 1. — (1) Se aprobă începerea lucrărilor de înregistrare sistematică a imobilelor în unitatea administrativ-teritorială Brădești, județul Dolj, și în unitatea administrativ-teritorială Vânjuleț, județul Mehedinți, lucrări ce se desfășoară în cadrul Programului național de cadastru și carte funciară — etapa I.

(2) Lucrările de înregistrare sistematică cuprind întreg teritoriul unităților administrativ-teritoriale menționate la alin. (1).

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Directorul general al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară,
Radu-Codruț Ștefănescu

București, 4 aprilie 2018.
Nr. 292.

MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE

ORDIN
pentru aprobarea Regulilor de aplicare
a sumelor forfetare pentru deplasări
finanțate din Fondul pentru relații bilaterale
și Fondul de asistență tehnică
din cadrul mecanismelor financiare
Spațiul Economic European și norvegian 2014—2021

Având în vedere:

— art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismului financiar Spațiul Economic European 2014—2021 și Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 aprobată cu modificări prin Legea nr. 206/2017;

— art. 21 din Ordinul ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru fonduri europene nr. 2.840/6.560/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismului financiar Spațiul Economic European 2014—2021 și Mecanismului financiar norvegian 2014—2021;

— art. 8.8.2 și art. 8.12.7 din Regulamentul de implementare a Mecanismului financiar Spațiul Economic European 2014—2021 și Regulamentul de implementare a mecanismului financiar norvegian 2014—2021, cu modificările și completările ulterioare;

— art. 6.6.1 din Ghidul bilateral, Mecanismele financiare Spațiul Economic European și norvegian 2014—2021, aprobat de statele donatoare;

— anexa nr. 3 la Ghidul pentru programele educaționale, Mecanismele financiare Spațiul Economic European și norvegian 2014—2021, aprobat de statele donatoare,

luând în considerare prevederile art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/2018 pentru aprobarea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative,

în temeiul art. 14 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 52/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Fondurilor Europene,

ministrul fondurilor europene emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulile de aplicare a sumelor forfetare pentru deplasări finanțate din Fondul pentru relații bilaterale și Fondul de asistență tehnică din cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și norvegian 2014—2021, având cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul fondurilor europene,
Rovana Plumb

REGULI DE APLICARE**a sumelor forfetare pentru deplasări finanțate din Fondul pentru relații bilaterale și Fondul de asistență tehnică din cadrul mecanismelor financiare Spațiul Economic European și norvegian 2014—2021****ARTICOLUL 1****Prevederi legale aplicabile**

Prevederile legale aplicabile la stabilirea regulilor de aplicare a sumelor forfetare sunt:

a) art. 8.8.2 din Regulamentul de implementare a mecanismului financiar Spațiul Economic European 2014—2021 și Regulamentul de implementare a mecanismului financiar norvegian 2014—2021, cu modificările și completările ulterioare, prevede posibilitatea aplicării sumelor forfetare în baza unor reguli clar stabilite și aprobate de punctul național de contact (PNC);

b) art. 18 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismului financiar Spațiul Economic European 2014—2021 și Mecanismului financiar norvegian 2014—2021, aprobată cu modificări prin Legea nr. 206/2017, — prevede faptul că punctul național de contact și operatorii de program utilizează finanțarea pe bază de sume forfetare, în conformitate cu prevederile aplicabile ale regulamentelor de implementare a mecanismelor financiare Spațiul Economic European și norvegian 2014—2021;

c) art. 6.6.1 din Ghidul bilateral, aprobat de statele donatoare, prevede faptul că, întrucât baremele de costuri aplicabile deplasărilor în statele beneficiare pot varia foarte mult, se recomandă utilizarea baremelor stabilite de Comisia Europeană pentru indemnizația de deplasare (cazare, diurnă, transport local) prin anexa 1 la Decizia Comisiei Europene C (2008) 6.215 din 18 noiembrie 2008, cu modificările ulterioare;

d) art. 8.12.7 din Regulamentul de implementare a mecanismului financiar Spațiul Economic European 2014—2021 și Regulamentul de implementare a mecanismului financiar norvegian 2014—2021 — prevede faptul că atunci când grantul se acordă pe bază de sume forfetare sau costuri unitare, justificarea cheltuielilor se limitează la justificarea unităților relevante;

e) art. 21 din Ordinul ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru fonduri europene nr. 2.840/6.560/2017 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2017 privind gestionarea financiară a fondurilor externe nerambursabile aferente Mecanismului financiar al Spațiului Economic European 2014—2021 și Mecanismului financiar norvegian 2014—2021 — prevede faptul că sumele forfetare nu se verifică prin documente justificative și că contractele de finanțare încheiate între punctul național de contact sau operatorii de program și promotorii de inițiativă bilaterale vor cuprinde toate dispozițiile/regulile necesare pentru a verifica dacă au fost respectate condițiile de plată a finanțării pe baza sumelor forfetare;

f) anexa nr. 3 la Ghidul privind programele educaționale aprobat de statele donatoare prevede baremele de costuri de transport în funcție de distanță și bareme aferente indemnizației de deplasare acordate participanților în cazul deplasărilor cu o durată mai mare de 7 zile.

ARTICOLUL 2**Metodologia de stabilire a sumelor forfetare**

(1) Indemnizația de deplasare, compusă din cazare și diurnă (masă, transport local, asigurare de călătorie, convorbiri telefonice, comisioane de schimb valutar, diferențe de tarif la cazare etc.) acordată participanților care călătoresc din România în statele donatoare și din statele donatoare în România, a fost

calculată pe baza baremelor prevăzute în anexa 1 la Decizia Comisiei Europene C (2008) 6.215 din 18 noiembrie 2008, cu modificările ulterioare, și în conformitate cu prevederile Ghidului bilateral.

(2) La stabilirea baremului aplicabil transportului internațional în țările donatoare/țările beneficiare/către organizațiile internaționale, cât și a baremului pentru cazare și diurnă aplicabil în cazul deplasărilor în România, calculul se bazează pe datele istorice colectate de către PNC în decursul implementării proiectelor finanțate din Fondul bilateral la nivel național și de program pentru perioada 2009—2014, baremele stabilite în anexa 1 la Decizia Comisiei Europene C (2008) 6.215 din 18 noiembrie 2008 pentru România, cât și în baza unui studiu de piață.

(3) Pentru costurile de transport în funcție de distanță și baremele aferente indemnizației de deplasare în cazul deplasărilor cu o durată mai mare de 7 zile au fost utilizate baremele stabilite în anexa nr. 3 la Ghidul privind programele educaționale.

ARTICOLUL 3**Reguli de aplicare a sumelor forfetare**

(1) Prezentele reguli se aplică de către PNC și operatorii de program pentru finanțarea deplasărilor pe baza sumelor forfetare în cadrul Fondului pentru relații bilaterale, respectiv PNC, Autoritatea de certificare și Autoritatea de audit pentru finanțarea deplasărilor pe baza sumelor forfetare în cadrul Fondului de asistență tehnică.

(2) Sumele forfetare pentru deplasare includ costurile legate de transport, cazare și diurnă (în care sunt cuprinse cheltuielile legate de masă, transport local, asigurare de călătorie, convorbiri telefonice, comisioane de schimb valutar, diferențe de tarif).

(3) Cheltuielile de deplasare acordate pe bază de sume forfetare se autorizează cu condiția îndeplinirii rezultatului așteptat al acțiunii, respectiv efectuarea deplasării în conformitate cu prevederile contractului de finanțare/deciziei de finanțare.

(4) Cheltuielile de deplasare acordate pe bază de sume forfetare se justifică prin prezentarea documentelor care probează efectuarea deplasării, respectiv tichetele de îmbarcare și raportul de deplasare aprobat de conducătorul organizației trimitătoare.

(5) Pentru acțiunile în cazul cărora cheltuielile de cazare sau transport sunt suportate din alte surse (de exemplu, de către organizatori) se va aplica metoda costurilor reale, cu încadrarea cheltuielilor în plafoanele stabilite prin prezentul document. În acest caz, verificarea cheltuielilor se efectuează pe baza documentelor justificative, cu excepția cheltuielilor legate de diurnă.

(6) Valoarea sumelor forfetare se exprimă în lei, utilizând cursul de schimb InforEuro valabil la data elaborării bugetului inițiativei bilaterale.

(7) Sumele forfetare pot fi acordate/plătite către participant în euro sau în lei conform bugetului stabilit prin contractul de finanțare/devizul estimativ al deplasării.

(8) Contractele de finanțare/Deciziile de finanțare vor conține toate dispozițiile legate de respectarea condițiilor de acordare a finanțării pe baza sumelor forfetare.

(9) Sumele forfetare se reflectă în contabilitate în conformitate cu dispozițiile legale naționale, utilizând conturi analitice distincte.

ARTICOLUL 4

Cuantumul sumelor forfetare acordate beneficiarilor români și străini pentru deplasări

(1) Pentru deplasări externe către statele donatoare/ România/sediul organizațiilor internaționale/alte state beneficiare cuantumul este:

Destinație	Tipuri de costuri	Bareme stabilite pentru fiecare categorie de cheltuială/persoană	Sumă forfetară acordată/participant	
Norvegia și sediul organizațiilor internaționale	Cazare	140 euro/noapte	220 euro/zi + 600 euro	
	Diurnă	80 euro/zi		
	Transport internațional	600 euro/deplasare		
Islanda	Cazare	160 euro/noapte	245 euro/zi + 900 euro	
	Diurnă	85 euro/zi		
	Transport internațional	900 euro/deplasare		
Liechtenstein	Cazare	95 euro/noapte	175 euro/zi + 500 euro	
	Diurnă	80 euro/zi		
	Transport internațional	500 euro/deplasare		
Alte țări beneficiare	Cazare	110 euro/noapte	160 euro/zi + suma aferentă transportului în funcție de nr. de km	
	Diurnă	50 euro/zi		
	Transport internațional	Distanță între 10—99 km:		20 euro
		Distanță între 100—499 km:		180 euro
		Distanță între 500—1.999 km:		275 euro
Distanță între 2.000—2.999 km:	360 euro			
România	Cazare	110 euro/noapte	160 euro/zi + 800 euro	
	Diurnă	50 euro/zi		
	Transport internațional	800 euro/deplasare		

(2) Pentru deplasări interne în România cuantumul este:

Destinație	Tipuri de costuri	Bareme stabilite pentru fiecare categorie de cheltuială	Sumă forfetară acordată participantului	
România	Cazare	80 euro/noapte	110 euro/zi + suma aferentă transportului în funcție de nr. de km	
	Diurnă	30 euro/zi		
	Transport	Distanță între 10—99 km:		20 euro
		Distanță între 100—499 km:		180 euro
Distanță între 500—1.999 km:		275 euro		

(3) Pentru deplasări cu o durată de cel puțin 7 zile, sumele forfetare se calculează după cum urmează:

Indemnizație de deplasare pentru participanții care călătoresc într-un stat donator sau către sediul unei organizații internaționale	— 1.250 EUR/1 săptămână — 2.200 EUR/2 săptămâni — 3.000 EUR/3 săptămâni — 4.000 EUR/4 săptămâni
Indemnizație de deplasare pentru participanții care călătoresc în România sau într-o altă țară beneficiară	— 750 EUR/1 săptămână — 1.250 EUR/2 săptămâni — 2.000 EUR/3 săptămâni — 3.000 EUR/4 săptămâni
Transport	Conform baremelor stabilite la pct. (a) sau (b) în funcție de destinație

(4) Pentru deplasări cu durate diferite de cele stabilite mai sus, indemnizația de deplasare/sumele forfetare se calculează proporțional cu durata deplasării.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL COMPETENT SĂ JUDECE RECURSUL ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 9

din 19 martie 2018

Dosar nr. 142/1/2018

Ilie Iulian Dragomir	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Mirela Sorina Popescu	— președintele delegat al Secției penale
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Rodica Dorin	— pentru președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Silvia Cerbu	— judecător la Secția penală
Săndel Lucian Macavei	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală
Valentin Horia Șelaru	— judecător la Secția penală
Geanina Cristina Arghir	— judecător la Secția penală
Aurel Gheorghe Ilie	— judecător la Secția penală
Ioana Alina Ilie	— judecător la Secția penală
Simona Daniela Encean	— judecător la Secția penală
Maricela Cobzariu	— judecător la Secția penală
Constantin Epure	— judecător la Secția penală
Marius Dan Foițoș	— judecător la Secția penală
Rodica Aida Popa	— judecător la Secția penală
Leontina Șerban	— judecător la Secția penală
Ionuț Mihai Matei	— judecător la Secția penală
Florentin Sorin Drăguț	— judecător la Secția I civilă
Nina Ecaterina Grigoraș	— judecător la Secția I civilă
Tatiana Gabriela Năstase	— judecător la Secția a II-a civilă
Nicoleta Țăndăreanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ana Hermina Iancu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul competent să judece recursul în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 142/1/2018 este constituit conform prevederilor art. 473 alin. (1) din Codul de procedură penală, art. 27¹ și art. 27² alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de către vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Ilie Iulian Dragomir.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Marinela Mincă, procuror șef al Biroului de reprezentare, Serviciul judiciar penal, Secția juridică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Adina Andreea Ciuhan Teodoru, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă al Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Magistratul-asistent referă cu privire la faptul că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, acesta fiind comunicat tuturor membrilor completului de judecată.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a luat în examinare Sesizarea nr. 3/8618/C din data de 12 ianuarie 2018 a Colegiului de conducere al Curții de Apel București, vizând interpretarea și aplicarea unitară a legii în ceea ce privește chestiunea de drept referitoare la „posibilitatea cenzurării procedurii de cameră preliminară în apel și limitele acestei cenzuri.”

Reprezentantul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a susținut că examenul jurisprudențial efectuat a evidențiat mai multe orientări cu privire la obiectul recursului în interesul legii și, prin urmare, caracterul neunitar al practicii judiciare:

Astfel, *într-o opinie* s-a considerat că este admisibilă cenzurarea procedurii de cameră preliminară și reluarea acestei proceduri, ca urmare a admiterii apelului și trimiterii cauzei spre rejudecare. În acest sens, instanțele au reținut că, potrivit art. 281 alin. (3) din Codul de procedură penală, încălcarea dispozițiilor prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală poate fi invocată în orice stare a procesului, deci și în apel, iar această nulitate nu poate fi acoperită sub nicio formă.

În cea de-a doua orientare *jurisprudențială* s-a apreciat că nu este posibilă cenzurarea procedurii de cameră preliminară în apel și nu se poate dispune trimiterea cauzei spre rejudecare, cu reluarea din etapa camerei preliminare, întrucât obiectul analizei de apel îl constituie numai etapa judecătii.

Apreciind a doua orientare a practicii ca fiind cea care corespunde intenției legiuitorului, doamna procuror Marinela Mincă a arătat că, în ceea ce privește momentul până la care pot fi invocate nulitățile, instanța de contencios constituțional, în jurisprudența sa, a statuat că acesta corespunde noii structuri a procesului penal, caracterizată prin introducerea de către legiuitor în cadrul acestuia, prin dispozițiile art. 342—348 din Codul de procedură penală, a camerei preliminare.

Astfel, Curtea Constituțională a conchis că judecătorul de cameră preliminară este un organ judiciar de sine stătător distinct de instanța de judecată, a cărui competență, potrivit art. 30 lit. d) din Codul de procedură penală, constă atât într-o verificare-filtru a actelor procedurale efectuate până în această etapă a procesului penal, cât și în luarea unor măsuri după finalizarea urmăririi penale, fie prin soluții de netrimitere în judecată, fie prin soluții de trimitere în judecată, dar fără începerea judecătii (...), consecința acestei limitări temporale fiind faptul că, după începerea judecătii, nu mai este posibilă restituirea cauzei la procuror, scopul reglementării fiind acela al asigurării soluționării cu celeritate a cauzelor penale (paragrafele 22 și 23 din Decizia nr. 840 din 8 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2016).

Pe de altă parte, a susținut procurorul, din conținutul dispozițiilor care reglementează camera preliminară, prin soluțiile care pot fi dispuse, sunt prevăzute criteriile în baza

căroră se stabilește dacă procedura în cursul urmăririi penale a avut un caracter echitabil pentru a se putea proceda la judecata pe fond. Din această perspectivă, singura procedură prevăzută de legiuitor pentru verificarea aspectelor de nelegalitate, atât pentru încălcări care atrag nulitatea absolută, cât și relativă, este cea reglementată în art. 340—347 din Codul de procedură penală.

Prin urmare, din coroborarea dispozițiilor invocate, procurorul a susținut că, în apel, nu este posibilă, în situația constatării vreunui caz de nulitate prevăzut de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală, desființarea soluției primei instanțe și trimiterea cauzei cu reluarea procedurii în camera preliminară spre rejudecare, întrucât camera preliminară este o etapă distinctă a procesului penal, prevăzută cu o cale de atac autonomă.

Ca urmare, reluându-se procedura camerei preliminare, s-ar ajunge în situația posibilității exercitării a două căi de atac împotriva încheierii de finalizare a acestei proceduri, respectiv contestație și apel, ceea ce ar conduce la dublarea numărului căilor de atac.

Președintele completului, domnul judecător Ilie Iulian Dragomir, vicepreședinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a reținut dosarul în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

1. Problema de drept care a generat practica neunitară

Prin recursul în interesul legii promovat de către Colegiul de conducere al Curții de Apel București s-a susținut că în practica judiciară națională nu există un punct de vedere unitar cu privire la posibilitatea cenzurării procedurii de cameră preliminară în apel și limitele acestei cenzuri.

Problematica juridică născută ar decurge din evidențierea a două orientări jurisprudențiale în materie.

2. Examenul jurisprudențial

Colegiul de conducere al Curții de Apel București a învederat că, în urma dezbaterii problemei de drept menționate, în cadrul întâlnirii de practică judiciară neunitară în materie penală organizată la nivelul Curții de Apel București au fost evidențiate două orientări în ceea ce privește posibilitatea cenzurării procedurii de cameră preliminară în apel și limitele acestei cenzuri.

Astfel, într-o opinie exprimată la nivelul Curții de Apel București s-a apreciat că **sunt admisibile cenzurarea procedurii de cameră preliminară și reluarea acestei proceduri**, ca urmare a admiterii apelului și trimiterii cauzei spre rejudecare.

În acest sens s-a reținut, în esență, că, potrivit art. 281 alin. (3) din Codul de procedură penală, încălcarea dispozițiilor prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală poate fi invocată în orice stare a procesului, deci și în apel, iar această nulitate nu poate fi acoperită sub nicio formă.

În susținerea acestei opinii au fost comunicate următoarele hotărâri: Decizia penală nr. 82/A din data de 22 ianuarie 2016, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 2.408/122/2014; Decizia penală nr. 1.150/A din data de 18 septembrie 2015, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 8.513/3/2015; Decizia penală nr. 1.022/A din data de 16 iunie 2016, pronunțată de

Curtea de Apel București, Secția I penală, în Dosarul nr. 2.431/330/2015.

Într-o altă a doua orientare a practicii exprimată la nivelul Curții de Apel București s-a apreciat că nu este posibilă cenzurarea procedurii de cameră preliminară în apel și nu este posibilă trimiterea cauzei spre rejudecare, cu reluarea cauzei din etapa camerei preliminare, atâta vreme cât obiectul analizei instanței de apel îl constituie numai etapa judecătorească. În cadrul acestei opinii s-a arătat că nulitatea absolută prevăzută de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală poate fi invocată numai pe calea contestației.

În susținerea acestei opinii au fost anexate următoarele hotărâri: Decizia penală nr. 725/A din data de 18 mai 2015 pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 14.239/94/2014 (1.384/2015); Decizia penală nr. 1.642/A din data de 27 noiembrie 2015 pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 37.188/3/2014 (1.360/2015); Decizia penală nr. 1.142/A din data de 14 iulie 2016 pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 1.990/116/2014.

Prealabil sesizării Colegiului de conducere au fost efectuate verificări la nivelul altor curți de apel din țară, conform art. 1 pct. 10 paragraful 1 din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 148/2015, modificată prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 725/2015*), fiind comunicate opinii și/sau hotărâri judecătorești de Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Timișoara, Curtea Militară de Apel.

Sintetizând relațiile comunicate s-a constatat faptul că s-a conturat opinia majoritară în sensul că procedura de cameră preliminară nu poate fi sancționată în apel în situația existenței unor cazuri de nulitate absolută și deci instanța de apel nu are posibilitatea trimiterii cauzei spre rejudecare, din etapa camerei preliminare.

Cu toate acestea, soluțiile pronunțate în practică au fost și în sensul că sunt **admisibile cenzurarea procedurii de cameră preliminară și reluarea acestei proceduri**, ca urmare a admiterii apelului și trimiterii cauzei spre rejudecare, fiind comunicate: Decizia penală nr. 675/P/ din data de 10 iunie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală în Dosarul nr. 7.932/118/2013; Decizia penală nr. 1.159/P din data de 14 noiembrie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală în Dosarul nr. 15.074/118/2012; Decizia penală nr. 77 din data de 26 ianuarie 2017, pronunțată de Curtea de Apel Suceava — Secția penală în Dosarul nr. 4.796/193/2015; deciziile penale nr. 70 din data de 18 decembrie 2014 și nr. 66 din data de 11 decembrie 2014 pronunțate de Curtea Militară de Apel București.

3. Opinia Colegiului de conducere al Curții de Apel București este în sensul că ori de câte ori se constată în apel nulitatea întregii proceduri de cameră preliminară sau a încheierii de începere a judecătoreștii, pentru unul din cazurile de nulitate prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală, **instanța de apel va desființa sentința apelată și va trimite cauza spre rejudecare, din etapa camerei preliminare.**

În susținerea acestui punct de vedere s-a arătat că încheierea pronunțată în calea de atac a contestației, potrivit art. 425¹ alin. (7) raportat la art. 347 din Codul de procedură penală, este una definitivă, ceea ce înseamnă că cele statuate asupra procedurii de cameră preliminară sunt intrate în puterea lucrului judecat.

*) Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 148/2015 și nr. 725/2015 nu au fost publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Cu toate acestea, procedurii de cameră preliminară îi sunt aplicabile deopotrivă și dispozițiile legale care reglementează nulitatea absolută, iar potrivit dispozițiilor exprese cuprinse în art. 281 alin. 3 din Codul procedură penală, încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) lit. a)—d) din Codul procedură penală poate fi invocată în orice stare a procesului, deci și în apel.

Prin urmare, din coroborarea dispozițiilor existente rezultă că cele statuate în camera preliminară prin încheiere definitivă se bucură de putere de lucru judecat, mai puțin dispozițiile adoptate printr-o încheiere pronunțată în urma unei proceduri afectate de nulitate absolută, în cazurile prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul procedură penală.

Cazurile de nulitate absolută care pot fi invocate de părți sau procuror sau luate în considerare din oficiu, în etapa apelului, sunt următoarele:

a) *încălcarea dispozițiilor privind compunerea completului de judecată*

Deși textul de lege utilizează terminologia de „complet de judecată”, pentru identitate de rațiune și încălcarea compunerii completului de cameră preliminară atrage nulitatea absolută.

Astfel, este încălcată compunerea completului atunci când acesta este compus dintr-un număr diferit de membri decât cel stabilit de lege, dar și atunci când în compunerea completului se află un judecător incompatibil.

Totodată, este încălcată compunerea completului de judecată atunci când la deliberare participă un alt judecător decât cel în fața căruia au avut loc dezbaterile, fiind o cerință care ține de continuitatea completului.

Prin urmare, procedura de cameră preliminară este afectată de nulitate absolută atunci când este efectuată de un judecător incompatibil, atunci când din compunerea completului de cameră preliminară fac parte judecători într-un alt număr decât cel prevăzut de lege, dar și atunci când încheierea de cameră preliminară este pronunțată de un alt judecător decât cel care a luat parte la dezbateri;

b) *încălcarea dispozițiilor privind competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente*

Textul de lege se referă la instanță de judecată, însă acest aspect nu este în măsură să excludă aplicarea sancțiunii nulității absolute camerei preliminare, deoarece dispozițiile art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală prevăd expres aplicabilitatea sancțiunii nulității absolute și acestei proceduri.

În plus, prin Decizia nr. 302/2017 referitoare la admiterea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a constatat că legiuitorul a omis din categoria nulităților absolute și pe cele referitoare la competența materială și după calitatea persoanelor, a organelor de urmărire penală, sancționând dispozițiile art. 281 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură penală cu neconstituționalitatea în măsura în care acestea nu vizează și competența organelor de urmărire penală, materială și după calitatea persoanei.

Considerentele reținute de Curtea Constituțională la constatarea neconstituționalității art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală sunt aceleași și în ceea ce îl privește pe judecătorul de cameră preliminară.

De altfel, în practică, au existat soluții de desființare a încheierilor pronunțate de judecătorul de cameră preliminară pe motiv că au fost pronunțate de judecători de la instanțe necompetente, material sau după calitatea persoanelor. Competența materială și după calitatea persoanei a judecătorului de cameră preliminară este aceeași cu competența materială și după calitatea persoanei a instanței din care face parte, în realitate fiind investită cu actul de inculpare instanța de judecată, și nu în mod individual judecătorul de cameră preliminară.

Astfel, atunci când procedura de cameră preliminară a fost îndeplinită de un judecător de la o instanță necompetentă din punct de vedere material sau după calitatea persoanei, procedura de cameră preliminară este afectată de nulitate absolută;

c) *publicitatea ședinței de judecată*

Procedura de cameră preliminară (în accepțiunea sa restrânsă, cea care are ca obiect verificarea legalității sesizării instanței, a legalității probelor și a efectuării actelor de urmărire penală) se desfășoară în camera de consiliu, iar așa cum a statuat doctrina, numai încălcarea publicității atrage nulitatea absolută (Grigore Theodoru, *Tratat de drept procesual penal*, ediția a 3-a, Editura Hamangiu p. 432, în același sens, Teodor-Viorel Gheorghe, în Nicolae Volonciu, Andreea Simona Uzlău și alții, *Noul Cod de procedură penală comentat*, Editura Hamangiu, p. 676).

Încălcarea nepublicității atrage nulitatea relativă care, pe lângă dovedirea unei vătămări, trebuie să fie invocată și într-un termen anume;

d) *participarea procurorului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii*

În procedura de cameră preliminară participarea procurorului este obligatorie în toate etapele, ca urmare a sancționării dispozițiilor legale care reglementează procedura, de către Curtea Constituțională, în urma deciziilor Curții, procedura devenind orală și contradictorie.

Așa cum s-a subliniat în doctrină, nulitatea absolută operează atât în cazul lipsei procurorului de la judecată (absență fizică), dar și în cazul în care, deși prezent, nu îi este asigurată participarea efectivă la activitatea din ședința de judecată, refuzându-i-se cuvântul (Grigore Theodoru, op. citată, p. 433).

Prin urmare, va fi afectată de nulitate absolută procedura de cameră preliminară sau încheierea de cameră preliminară pronunțată în urma unei ședințe la care procurorul nu a participat.

Întrucât potrivit dispozițiilor art. 281 alin. 3 din Codul de procedură penală, pentru cele patru cazuri de nulitate absolută (trei aplicabile procedurii de cameră preliminară), această sancțiune poate fi invocată în orice stare a procesului, instanța de apel are posibilitatea sancționării procedurii de cameră preliminară, prin dispunerea rejudecării cauzei din această etapă, în conformitate cu dispozițiile art. 421 pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală.

„Procesul” penal la care se referă art. 281 alin. (3) din Codul de procedură penală, până la sfârșitul căruia pot fi invocate nulitățile prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală, este procesul penal în sens larg, cel care cuprinde urmărirea penală, camera preliminară și judecata, până la pronunțarea unei soluții definitive, și nu procesul penal în sens restrâns, la care unele dintre instanțe s-au referit în soluțiile adoptate, în accepțiunea de „cauză”, de „dosar” aflat în camera preliminară.

Nulitățile absolute la care se referă art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală pot fi invocate până la finalizarea procesului prin pronunțarea unei hotărâri definitive asupra fondului cauzei, și nu până la finalizarea „procesului” (de fapt procedurii) de cameră preliminară, deoarece camera preliminară este numai o etapă a procesului, și nu procesul propriu-zis.

Din interpretarea sistematică a normelor cuprinse în art. 281 din Codul de procedură penală rezultă că legiuitorul a împărțit nulitățile absolute, în funcție de gravitatea lor, în două categorii, anume cele prevăzute la alin. (1) lit. a)—d) și cele prevăzute la alin. (1) lit. e)—f).

Pentru cele menționate la alin. (1) lit. a)—d), pe care le-a considerat mai grave, a prevăzut posibilitatea invocării lor în orice stadiu al procesului, indiferent de etapa procesului în care intervin.

Pentru cele menționate la alin. (1) lit. e)—f) a prevăzut posibilitatea invocării lor graduale, în funcție de etapa procesului în care se localizează încălcarea normelor prevăzute sub sancțiunea nulității absolute. Astfel, în dispozițiile art. 281 alin. (4) din Codul de procedură penală a prevăzut că aceste nulități se invocă până la încheierea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în procedura de cameră; în orice stare a procesului, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecății și în orice stare a procesului, indiferent de momentul la care a intervenit încălcarea, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției.

Din modul în care sunt reglementate etapele de invocare a nulităților prevăzute de art. 281 alin. (4) din Codul de procedură penală este înlăturat orice dubiu cu privire la intenția legiuitorului de a lăsa ca unele nulități să poată fi acoperite, prin neinvocarea lor până la încheierea etapei procesuale prevăzute de text (fiind practic o excepție de la principiul potrivit căruia nulitatea absolută nu poate fi acoperită în niciun fel), iar altele nu, cum este cazul celor de la art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală.

Din momentul în care a fost constatată nulitatea absolută care afectează un act procesual sau procedural, aceasta produce un efect extensiv, la actele aflate în directă legătură cu actul nul, actualul cod de procedură prevăzând în mod expres efectul extensiv de nulitate asupra actelor subsecvente, la art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală, care arată că *„Actele îndeplinite ulterior actului care a fost declarat nul sunt la rândul lor lovite de nulitate, atunci când există o legătură directă între acestea și actul declarat nul.”*

Odată constatată nulitatea absolută a procedurii de cameră preliminară, această nulitate se va extinde și asupra fazei judecătii, căci legătura dintre cele două etape este una indisolubilă, judecata întemeindu-și însăși existența pe camera preliminară. Cel mai important argument este acela că la finalul procedurii de cameră preliminară, prin încheierea pronunțată, se constată îndeplinite condițiile pentru începerea judecătii.

Legătura strânsă dintre camera preliminară și judecată a fost subliniată și în Decizia Curții Constituționale nr. 641 din 11 noiembrie 2014, în care s-a arătat că procedura desfășurată în camera preliminară este deosebit de importantă, având o influență directă asupra desfășurării și echității procesului propriu-zis.

Efectul iradiant al nulității asupra fazei judecătii nu se va produce decât dacă este afectată de nulitate întreaga procedură sau încheierea finală a judecătorului de cameră preliminară, prin care se dispune însăși începerea judecătii. Într-o astfel de situație este absolut necesară reluarea procesului din etapa camerei preliminare, întrucât declararea nulității unui act procesual sau procedural atrage lipsirea acestuia de orice efecte juridice, iar actul este considerat nul din momentul în care a fost efectuat cu încălcarea legii (*ex tunc*), și nu din momentul în care s-a declarat nulitatea lui (*ex nunc*), un act nul fiind considerat inexistent din punctul de vedere al efectelor pe care ar fi trebuit să le producă dacă ar fi fost valabil.

4. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în punctul de vedere transmis, a arătat că, în apel, nu sunt posibile, în situația constatării vreunui caz de nulitate prevăzut de art. 281 alin. (1) lit. a)—d), din Codul de procedură penală, desființarea soluției primei instanțe și trimiterea cauzei cu reluarea procedurii în cameră preliminară spre rejudecare, întrucât camera preliminară este o etapă distinctă a procesului penal, prevăzută cu o cale de atac autonomă.

Astfel, potrivit art. 421 pct. 2 lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, instanța, admitând apelul, dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată și atunci când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută,

cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.

Totodată, în raport cu prevederile art. 408 din Codul de procedură penală care reglementează care sunt hotărârile supuse apelului reiese că încheierile prin care s-a dispus începerea judecătii nu pot fi atacate cu apel.

De asemenea, dispozițiile art. 347 din Codul de procedură penală reglementează calea de atac pe care legiuitorul a prevăzut-o pentru procuror și inculpat împotriva încheierii judecătorului de cameră preliminară, prin care se soluționează cererile și excepțiile.

În doctrină s-a considerat că prin sintagma „încheierea procedurii de cameră preliminară” folosită de legiuitor în conținutul normei prevăzute de art. 281 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală se înțelege data la care încheierea judecătorului de cameră preliminară de sesizare a instanței prin rechizitoriu a rămas definitivă, prin necontestare, sau în condițiile soluționării contestației potrivit art. 347 din Codul de procedură penală.

Din redactarea normei, prevăzute de art. 421 pct. 2 lit. b) teza a II-a din Codul de procedură penală, precum și din interpretările doctrinare reiese că nulitatea absolută, prevăzută de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală, poate fi invocată ca motiv de apel numai dacă încălcările acestor dispoziții au avut loc în fața instanței de judecată, după ce s-a parcurs procedura camerei preliminare.

Această concluzie se desprinde și din interpretarea normelor care reglementează această fază a procesului penal.

Astfel, prin reglementarea procedurii camerei preliminare s-a urmărit rezolvarea chestiunilor ce țin de legalitatea trimiterii în judecată și a administrării probelor, asigurându-se premisele pentru soluționarea cu celeritate a cauzei în fond. Procedura camerei preliminare cuprinde reguli care elimină posibilitatea restituirii ulterioare, în faza de judecată, a dosarului la parchet, datorită faptului că legalitatea probatoriului și a trimiterii în judecată sunt soluționate în această fază.

Pe de altă parte, din interpretarea art. 3 din Codul de procedură penală reiese că funcția de verificare a legalității trimiterii sau netrimiterii în judecată reprezintă una dintre cele 4 funcții judiciare ce se desfășoară în cadrul procesului penal, alături de funcția de urmărire penală, funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală și funcția de judecată.

Cu privire la aceasta, instanța de contencios constituțional a statuat în Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (4), art. 345, art. 346 alin. (1) și art. 347 din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 5 decembrie 2014 (paragraful 27), că, în concepția legiuitorului, această nouă instituție procesuală nu aparține nici urmăririi penale, nici judecătii, fiind echivalentă unei noi faze a procesului penal.

De altfel, acest principiu este enunțat și de Înalta Curte de Casație și Justiție în considerentele Deciziei nr. 13 din 3 iulie 2017, pronunțate în recurs în interesul legii, precizându-se că prin *„desființarea hotărârii nu se accede la faza camerei preliminare, închisă definitiv printr-o hotărâre anterioară și distinctă celei desființate de drept, ce nu poate fi cenzurată într-o fază procesuală succesivă sau ulterioară. Această soluție rezultă din aplicarea principiului separației funcțiilor juridice în procesul penal (art. 3 din Codul de procedură penală), funcția de verificare a legalității trimiterii în judecată fiind distinctă de funcția de judecată (...).”*

Pe de altă parte, din conținutul dispozițiilor care reglementează camera preliminară, prin soluțiile care pot fi dispuse, sunt prevăzute criteriile în baza cărora se stabilește dacă procedura în cursul urmăririi penale a avut un caracter echitabil pentru a se putea proceda la judecata pe fond. Din această perspectivă, singura procedură prevăzută de legiuitor

pentru verificarea aspectelor de nelegalitate, atât pentru încălcări care atrag nulitatea absolută, cât și relativă, este cea reglementată în art. 340—347 din Codul de procedură penală.

5. Jurisprudența Curții Constituționale a României

Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 102 alin. (2) și art. 342—346 din Codul de procedură penală, Curtea Constituțională a statuat, în **Decizia nr. 383 din 27 mai 2015**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 535 din 17 iulie 2015, că „o probă nu poate fi obținută nelegal decât dacă mijlocul de probă și/sau procedeul probatoriu prin care este obținută este nelegal, aceasta presupunând nelegalitatea dispunerii, autorizării sau administrării probei.

Or, nelegalitatea acestora este sancționată de prevederile art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, prin aplicarea regimului nulității absolute sau relative. Aceasta deoarece nulitățile, așa cum sunt ele reglementate la art. 280—282 din Codul de procedură penală, privesc doar actele procedurale și procesuale, adică mijloacele de probă și procedeele probatorii, și nicidecum probele în sine, care nu sunt decât elemente de fapt. Prin urmare, este firească aplicarea regimului nulităților, conform art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală, doar actelor prin care s-a dispus sau s-a autorizat proba sau actelor prin care s-a administrat aceasta. Doar aceste acte pot fi lovite de nulitate absolută sau relativă, aceasta din urmă presupunând o încălcare a drepturilor unui participant la procesul penal, ce nu poate fi înlăturată altfel decât prin excluderea probei astfel obținute din procesul penal.” (paragraful 21).

Curtea a apreciat că art. 102 alin. (2) din Codul de procedură penală trebuie coroborat cu alin. (3) al aceluiași text legal, ceea ce înseamnă că „probele obținute prin actele prevăzute la art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală nu pot fi folosite în procesul penal în condițiile în care aceste acte sunt lovite de nulitate absolută sau relativă. Cele două alineate nu reglementează instituții diferite, ci presupun întotdeauna aplicarea regimului nulităților în materia probațiunii, așa cum este acesta reglementat la art. 280—282 din Codul de procedură penală, iar rezultatul nulității actelor, respectiv a mijloacelor de probă și a procedeele probatorii, determină imposibilitatea folosirii probelor în proces.” (paragraful 22)

Din această perspectivă, Curtea Constituțională a reținut în **Decizia nr. 840 din 8 decembrie 2015**, referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 102 alin. (3) și art. 282 alin. (1)—(3), alin. (4) lit. a) și c) și alin. (5) lit. a) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2016, paragraful 22, că „limitarea în timp a momentului până la care pot fi invocate nulitățile relative corespunde noii structuri a procesului penal, caracterizată prin introducerea de către legiuitor în cadrul acestuia, prin dispozițiile art. 342—348 din Codul de procedură penală, a etapei camerei preliminare.

Aceasta este o etapă distinctă de etapa judecătii în fond a cauzei și, totodată, obligatorie în cazul emiterii rechizitoriului prin care se dispune trimiterea în judecată a unei persoane. Competența realizării etapei procesuale a camerei preliminare este atribuită judecătorului de cameră preliminară, care este un organ judiciar de sine stătător, distinct de instanța de judecată, potrivit art. 30 lit. d) din Codul de procedură penală, a cărui competență constă atât într-o verificare-filtru a actelor procedurale efectuate până în această etapă a procesului penal, cât și în luarea unor măsuri după finalizarea urmăririi penale, fie prin soluții de netrimitere în judecată, fie prin soluții de trimitere în judecată, dar fără începerea judecătii.”

Totodată, **Decizia nr. 802 din 5 decembrie 2017** referitoare la neconstituționalitatea dispozițiilor art. 342 și art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală prezintă relevanță directă asupra chestiunii de drept ce formează obiectul analizei. Astfel, Curtea Constituțională reține că „verificarea legalității probelor, realizată de judecătorul de cameră preliminară, privește conformarea activității de probațiune anterior efectuată de organele de

cercetare penală (a mijloacelor de probă administrate în cursul urmăririi penale, a procedeele probatorii utilizate) cu principiile legalității probelor, respectiv al loialității administrării probelor, în condițiile în care ipotezele reglementate în art. 101 din Codul de procedură penală constituie aspecte de nelegalitate a obținerii probelor. Constatarea — în camera preliminară — a încălcării prescripțiilor procedurale de administrare a probelor, respectiv constatarea obținerii probelor prin utilizarea unor metode nelegale — la cererea părților și a persoanei vătămate, respectiv din oficiu — atrage aplicarea, de către judecătorul de cameră preliminară, a sancțiunii excluderii acestora, în condițiile în care sancționarea acestor nelegalități procedurale protejează legalitatea procesului penal, consfințită, ca principiu, în art. 2 din Codul de procedură penală.

Astfel cum Curtea a statuat în **deciziile nr. 383 din 27 mai 2015 și nr. 787 din 17 noiembrie 2015**, în materia probațiunii întotdeauna se aplică regimul nulităților, excluderea probelor de către judecătorul de cameră preliminară fiind condiționată de constatarea nulității actului prin care s-a dispus sau autorizat administrarea probei ori prin care aceasta a fost administrată în cursul urmăririi penale, în cazul nulităților relative — ce constituie regula în această materie — fiind necesară și dovedirea existenței unei vătămări a drepturilor părților care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.

Curtea reține, însă, că această vătămare nu transpare întotdeauna din lucrările și materialul dosarului de urmărire penală și nici nu poate fi dovedită întotdeauna/doar prin înscrisurile noi prezentate de părți sau persoana vătămată ori administrate la cererea acestora.

Curtea subliniază că probele reprezintă elementul central al oricărui proces penal, procedurile legale de administrare a acestora garantând faptul că realitatea obiectivă este reflectată în probele astfel obținute. Momentul procesual, reglementat expres de normele în vigoare, în care, în cursul procesului penal, se verifică legalitatea administrării probelor de către organele de urmărire penală este cel al camerei preliminare (art. 342 din Codul de procedură penală), în acest sens, instanța de control constituțional reținând că verificarea legalității administrării probelor este atributul exclusiv al judecătorului de cameră preliminară, acesta procedând în mod suveran asupra stabilirii legalității administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire, fiind singurul care poate aprecia asupra acestor elemente (Decizia nr. 641 din 11 noiembrie 2014, paragraful 59), actele pe care acesta le îndeplinește având o influență directă asupra desfășurării și echității procesului propriu-zis.

Din această perspectivă, în cursul judecătii nu s-ar mai putea aprecia asupra legalității administrării probelor ce au rămas câștigate procesului, de vreme ce nu este admisibil a se face proba împotriva unor aspecte definitiv validate, după încheierea procedurii de cameră preliminară, cu privire la legalitatea administrării probațiunii realizată de către organele de urmărire, operând autoritatea de lucru judecat.

Cu toate acestea, Curtea a reținut în paragraful 26 al prezentei decizii că probele pot fi viciate atât prin încălcarea prescripțiilor procedurale de administrare a lor, cât și prin obținerea probelor prin metode nelegale. Or, Curtea observă că legea procesual penală în vigoare interzice în mod absolut administrarea probelor prin practici neloiale, prin dispozițiile art. 101 alin. (1)— (3), ca și folosirea procedeele de obținere nelegală a probelor, legiuitorul excluzând în mod absolut astfel de practici/procedee din câmpul legalității. Acest aspect reiese foarte clar din modul de formulare a textelor menționate. Astfel, dacă, în mod obișnuit, nelegalitatea probelor este determinată de încălcarea unor reguli procedurale impuse de lege, în cazul principiului loialității administrării probelor legiuitorul folosește expresii prohibitive în mod absolut [«este oprit a se întrebuița (...)», «nu pot fi folosite (...)», «este interzis (...)»], similar ipotezei probelor obținute prin tortură, precum și probelor derivate din acestea [«nu pot fi folosite (...)»]. (...)

În aceste condiții, Curtea constată că nerespectarea interdicției absolute statuată în cuprinsul normelor procesual penale ale art. 102 alin. (1) — potrivit căreia probele obținute prin tortură, precum și probele derivate din acestea nu pot fi folosite «în cadrul procesului penal» — și a dispozițiilor art. 101 alin. (1)—(3) din Codul de procedură penală privind interzicerea explicită a administrării probelor prin practici neloiale atrage nulitatea absolută a actelor procesuale și procedurale prin care probele au fost administrate și excluderea necondiționată a probei în faza camerei preliminare.

Întrucât nerespectarea dispozițiilor cuprinse în normele precitate cade sub incidența inadmisibilității care produce efecte prin intermediul nulității absolute, Curtea constată, totodată, că o verificare a loialității/legalității administrării probelor, din această perspectivă, este admisă și în cursul judecării, aplicându-se, în acest mod, regula generală potrivit căreia nulitatea absolută poate fi invocată pe tot parcursul procesului penal.

Așadar, interdicția categorică a legii în obținerea probelor prin practici/procedee neloiale/nelegale justifică competența judecătorului de fond de a examina și în cursul judecării aceste aspecte.

Altfel spus, probele menținute ca legale de judecătorul de cameră preliminară pot face obiectul unor noi verificări de legalitate în cursul judecării din perspectiva constatării inadmisibilității procedurii prin care au fost obținute și a aplicării nulității absolute asupra actelor procesuale și procedurale prin care probele au fost administrate, în condițiile în care, în această ipoteză, se prezumă iuris et de iure că se aduce atingere legalității procesului penal, vătămarea neputând fi acoperită.

De altfel, potrivit art. 346 alin. (5) din Codul de procedură penală, doar probele excluse în camera preliminară nu mai pot fi avute în vedere la judecata în fond a cauzei.”

6. Raportul asupra recursului în interesul legii

Judecătorul-raportor a opinat în sensul că recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București nu este admisibil, întrucât nu îndeplinește cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 471 și 472 din Codul de procedură penală.

Astfel, o primă problematică manifestată în cauză, cu repercusiuni asupra aspectului admisibilității sesizării, derivă din caracterul generos al titlaturii chestiunii de drept aduse în discuție — „**Posibilitatea cenzurării procedurii de cameră preliminară în apel**”, aflată în contradicție cu planul circumscris de analiză a aceiași chestiuni inserate în actul de sesizare — „**în situația în care există un caz de nulitate absolută [n.n., dintre cele prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală]** privind un act din procedura camerei preliminare, invocat în apel, se poate sau nu se poate dispune trimiterea spre rejudecare la camera preliminară”.

O altă problematică manifestată în cauză, circumscrisă analizei restrânse a chestiunii de drept — doar aceasta făcând obiect „soluției propuse de Colegiului de conducere al Curții de Apel București asupra problemei de drept în discuție”, respectiv cea în care există un caz de nulitate absolută, dintre cele prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a) — d) din Codul de procedură penală, privind un act din procedura camerei preliminare, invocat în apel, vizează **insuficiența soluțiilor jurisprudențiale opuse manifestate în materie**.

Din conținutul hotărârilor judecătorești indicate în cuprinsul sesizării de față, ce au fost analizate, reiese că nu este vorba despre o jurisprudență neunitară consolidată. Ilustrarea unei opinii jurisprudențiale, în cadrul căreia se consideră că nu este posibilă cenzurarea procedurii de cameră preliminară în apel și nu este posibilă trimiterea cauzei spre rejudecare, cu reluarea cauzei din etapa camerei preliminare, a fost înfățișată printr-o singură hotărâre judecătorească.

În consecință, în recursul în interesul legii cu care instanța supremă a fost investită, scopul procedurii, adică asigurarea

interpretării și aplicării unitare a unor texte de lege supuse examinării, printr-o dezlegare de principiu, dar care să rezolve întreaga problematică posibilă, nu poate fi realizat.

7. Înalta Curte de Casație și Justiție, examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorul-raportor și dispozițiile legale aplicabile în materie, reține următoarele:

7.1. Dispozițiile legale supuse interpretării și aplicării unitare

Codul de procedură penală

Art. 281. — (1) Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind:

- a) compunerea completului de judecată;
- b) competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente;
- c) publicitatea ședinței de judecată;
- d) participarea procurorului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii;
- e) prezența suspectului sau a inculpatului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii;
- f) asistarea de către avocat a suspectului sau a inculpatului, precum și a celorlalte părți, atunci când asistența este obligatorie.

(2) Nulitatea absolută se constată din oficiu sau la cerere.

(3) Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) lit. a)—d) poate fi invocată în orice stare a procesului.

(4) Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) lit. e) și f) trebuie invocată:

- a) până la încheierea procedurii în camera preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în procedura camerei preliminare;
- b) în orice stare a procesului, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecării;

c) în orice stare a procesului, indiferent de momentul la care a intervenit încălcarea, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției.

Art. 347. — (1) În termen de 3 zile de la comunicarea încheierilor prevăzute la art. 346 alin. (1)—(42), procurorul, părțile și persoana vătămată pot face contestație. Contestația poate privi și modul de soluționare a cererilor și a excepțiilor.

(2) Contestația se judecă de către judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară celei sesizate. Când instanța sesizată este Înalta Curte de Casație și Justiție, contestația se judecă de către completul competent, potrivit legii.

(3) Contestația se soluționează în camera de consiliu, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului. Dispozițiile art. 345 și 346 se aplică în mod corespunzător.

(4) În soluționarea contestației nu pot fi invocate sau ridicate din oficiu alte cereri sau excepții decât cele invocate sau ridicate din oficiu în fața judecătorului de cameră preliminară în procedura desfășurată în fața instanței sesizate cu rechizitoriu, cu excepția cazurilor de nulitate absolută.

Art. 421. — Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții (...):

2. admite apelul și: (...)

- b) desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcina inculpatului prin actul de sesizare sau asupra acțiunii civile ori când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.”

7.2. Analiza condițiilor de admisibilitate

Din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 471 și art. 472 din Codul de procedură penală aplicabile în materia recursului în interesul legii rezultă că pentru a se apela la un asemenea mecanism de unificare a practicii judiciare trebuie îndeplinite mai multe condiții de admisibilitate.

Astfel, promovarea recursului în interesul legii se realizează de către unul dintre titularii prevăzuți, în mod expres, de art. 471 alin. (1) din Codul de procedură penală, cerință ce este îndeplinită în cauză, având în vedere că instanța supremă a fost sesizată de către Colegiul de conducere al Curții de Apel București.

Cererea, așa cum prevede art. 471 alin. (2) din Codul de procedură penală, trebuie să cuprindă anumite elemente de conținut, respectiv enunțarea soluțiilor diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului sau, după caz, a Curții de Justiție a Uniunii Europene, opiniile relevante din doctrină, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii, aspecte care formal se regăsesc în cuprinsul prezentei sesizări.

Condiția esențială pentru promovarea recursului în interesul legii care rezultă din analiza coroborată a dispozițiilor art. 471 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală și ale art. 472 din Codul de procedură penală o reprezintă existența unei probleme de drept soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești, prin hotărâri definitive, ce trebuie dovedită prin anexarea acestora la cererea formulată de titularul sesizării.

Raportând această din urmă cerință la datele concrete ale cauzei, Completul competent să judece recursul în interesul legii constată că nu este îndeplinită.

Examinând jurisprudența atașată din perspectiva analizei chestiunii de drept în discuție, respectiv cea în care există un caz de nulitate absolută, dintre cele prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală, privind un act din procedura camerei preliminare, invocată în apel, **se constată insuficiența soluțiilor jurisprudențiale opuse manifestate în materie.**

Astfel, în ceea ce privește *variantele aprecierii ca fiind admisibile trimiterea cauzei pentru rejudecare din etapa camerei preliminare, după desființarea în apel a sentinței apelate, în situația constatării unuia din cazurile de nulitate absolută prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală*, depunerea de copii ale hotărârilor judecătorești definitive din care rezultă că problema de drept care formează obiectul judecății a fost soluționată în acest mod de instanțele judecătorești este ilustrativă.

În acest sens au fost identificate următoarele hotărâri: Decizia penală nr. 82/A din data de 22 ianuarie 2016 pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 2.408/122/2014, Decizia penală nr. 1.150/A din data de 18 septembrie 2015 pronunțată de Curtea de Apel București — Secția I penală în Dosarul nr. 8.513/3/2015 și Decizia penală nr. 1.022/A din data de 16 iunie 2016 a Curții de Apel București — Secția I penală pronunțată în Dosarul nr. 2.431/330/2015.

În ceea ce privește *opinia contrară, în cadrul căreia se consideră că nu este posibilă cenzurarea procedurii de cameră preliminară în apel și nu este posibilă trimiterea cauzei spre rejudecare, cu reluarea cauzei din etapa camerei preliminare, atâta vreme cât obiectul analizei instanței de apel îl constituie numai etapa judecății* — s-a arătat că nulitatea absolută prevăzută de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală poate fi invocată numai pe calea contestației — actul de sesizare a atașat **exclusiv Decizia nr. 1.142/A din data de 14 iulie 2016 a Curții de Apel București — Secția a II-a penală.**

Colegiul de conducere al Curții de Apel București a efectuat verificări la nivelul și al altor curți de apel din țară, conform art. 1 pct. 10 paragraful 1 din Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 148/2015, modificată prin Hotărârea Consiliului

Superior al Magistraturii nr. 725/2015, fiind comunicate opinii și/sau hotărâri judecătorești de Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Timișoara, Curtea Militară de Apel.

Sintetizând relațiile comunicate s-a constatat faptul că s-a conturat opinia majoritară în sensul că procedura de cameră preliminară nu poate fi sancționată în apel în situația existenței unor cazuri de nulitate absolută prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală [adică lit. a) compunerea completului de judecată; b) competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente; c) publicitatea ședinței de judecată; d) participarea procurorului, atunci când participarea sa este obligatorie potrivit legii; respectiv singurele situații de încălcare a dispozițiilor legale ce pot fi invocate „în orice stare a procesului”] și deci instanța de apel nu are posibilitatea trimiterii cauzei spre rejudecare, din etapa camerei preliminare. Dat fiind caracterul general al chestiunii de drept aduse în discuție, respectiv „Posibilitatea cenzurării procedurii de cameră preliminară în apel”, au fost atașate decizii în susținerea acestui punct de vedere, ce **însă fie nu sunt relevante din punctul de vedere al problemei în discuție, fie nu abordează în concret instituția nulității absolute prevăzută de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală.**

Astfel, pentru completă deslușire și conturare a opiniei jurisprudențiale că procedura de cameră preliminară nu poate fi sancționată în apel în situația existenței unor cazuri de nulitate absolută prevăzute de art. 281 alin. (1) lit. a)—d) din Codul de procedură penală și deci instanța de apel nu are posibilitatea trimiterii cauzei spre rejudecare, din etapa camerei preliminare, prin **Decizia penală nr. 725/A din data de 18 mai 2015**, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 14.239/94/2014 (1.384/2015), s-a reținut: „*Deși inculpatul V.C.F. a antamat în apel, tangențial, și chestiunea nelegalei sale citări în procedura de cameră preliminară, Curtea constată că o atare neregularitate nu ar putea fi cenzurată pe calea apelului, ci exclusiv a contestației eventual exercitate în condițiile prevăzute de art. 347 coroborat cu art. 425¹ al. 2 raportat la art. 411 al. 1 din Codul de procedură penală și adresată judecătorului de cameră preliminară competent*”.

Totodată, **Decizia penală nr. 1.642/A din data de 27 noiembrie 2017** pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală în Dosarul nr. 37.188/3/2014 (1.360/2015) reține: „*Cu referire la criticile inculpatei D.A. referitoare la nelegalitatea sentinței primei instanțe pentru considerente ce au viciat, în opinia sa, procedura desfășurată în cameră preliminară, Curtea reține următoarele:*

Astfel, în cadrul motivelor de apel, inculpata a susținut că în faza de cameră preliminară nu a fost citată, procedura fiind nelegal îndeplinită pentru data de 27.01.2015, fapt ce a pus-o în imposibilitatea de a formula cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală. Față de acest aspect inculpata apreciază că este incident cazul de nulitate absolută prevăzut de art. 281 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală privind prezența inculpatului atunci când participarea sa este obligatorie din punctul de vedere al citării, considerând că se impune desființarea hotărârii și trimiterea cauzei spre rejudecare la instanța de fond pentru reluarea procedurii de cameră preliminară.

Inculpata mai consideră că este incident și cazul de nulitate absolută prevăzut de art. 282 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, în condițiile în care a fost lipsită de apărare la primul termen acordat de prima instanță.

Curtea reține că astfel de critici nu pot fi primite.

Astfel, se observă că încălcările dispozițiilor legale arătate de inculpată nu se regăsesc în enumerarea limitativă cuprinsă la art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală ce să determine nulitatea absolută a actelor întocmite în acest mod, în condițiile în care prezența inculpatei nu era obligatorie în procedura de cameră preliminară sau a judecății în fond față de dispozițiile art. 364 alin. (1) din Codul de procedură penală (nefiind reținută sau arestată), iar la termenul din data de 10 februarie 2015 asistența juridică i-a fost asigurată de apărătorul ales. Prin urmare, neregularitățile de care se prevalează petenta reprezintă eventuale nulități relative care pot determina nulitatea actului numai atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor sale procesuale care nu poate fi înlăturată în alt mod decât prin desființarea actului, nulitate care poate fi invocată numai în condițiile art. 282 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală.

Astfel, în ceea ce privește vicierea citării sale în procedura de cameră preliminară, Curtea reține că o astfel de neregularitate putea fi invocată numai în cadrul acestei proceduri, după cum rezultă expres din dispozițiile art. 282 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală, ceea ce inculpata nu a făcut în speță (nu a invocat nulitatea nici măcar la primul termen de judecată acordat de instanța de fond după începerea judecății, deși a fost prezentă), motiv pentru care astfel de critici nu pot fi examinate în apel (fiind depășit termenul procedural în care puteau fi semnalate) și nici să afecteze în vreun fel hotărârea atacată sub aspectul legalității.

Legat de presupusa încălcare a dreptului la apărare, Curtea reține că și această critică este neîntemeiată din moment ce inculpata a fost asistată de un apărător ales la termenul din 10.02.2015 când a avut loc judecata în fond.”

Prin **Decizia penală nr. 675/P din data de 10 iunie 2016** pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală în Dosarul nr. 7.932/118/2013 au fost admise apelurile și s-a dispus rejudecarea cauzei de Tribunalul Constanța. Rejudecarea a vizat și etapa camerei preliminare. Pentru a decide astfel, instanța de control judiciar a reținut, în esență, lipsa de procedură și încălcarea dispozițiilor privind reprezentarea și asistența juridică obligatorie a unei inculpate (persoană juridică).

Decizia penală nr. 1.159/P din 14 noiembrie 2016 pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția penală în Dosarul nr. 15.074/118/2012 — au fost admise apelurile și s-a dispus rejudecarea cauzei de Tribunalul Constanța. Rejudecarea a vizat și etapa camerei preliminare. Pentru a decide astfel, instanța de control judiciar a reținut, în esență, încălcarea dispozițiilor privind asistența juridică obligatorie a unor inculpate (persoane juridice).

Decizia penală nr. 897/A din data de 27 septembrie 2016 a Curții de Apel Galați — „În cadrul motivelor de apel inculpata a criticat și Încheierea de ședință din data de 25 ianuarie 2016

prin care judecătorul de cameră preliminară a constatat legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a actelor de urmărire penală efectuate în cauză și a dispus începerea judecății, invocând în special că nu a fost legal citată și nu și-a putut face apărarea”. Instanța de apel a reținut că „criticile inculpatei referitoare la încheierea de cameră preliminară nu pot fi analizate de către instanța de apel deoarece această încheiere poate fi atacată doar separat, cu contestație, potrivit art. 347 din Codul de procedură penală, și nu cu apel odată cu fondul cauzei”.

Curtea Militară de Apel a desființat sentințele instanței de fond și a trimis cauza spre rejudecare, dispunând reluarea acesteia din etapa camerei preliminare. În acest sens sunt **deciziile nr. 70 din data de 18 decembrie 2014 și nr. 66 din data de 11 decembrie 2014**, decizii care au fost justificate pe considerentul că încheierea de cameră preliminară (prima încheiere) nu a fost comunicată părților, după pronunțare trecându-se direct la judecată, fără ca încheierea de începere a judecății să fie definitivă. Instanța de apel a reținut astfel că părțile au fost lipsite de posibilitatea de a contesta încheierea de cameră preliminară și de a-și exercita dreptul la apărare, dispunând rejudecarea cauzei cu reluarea procedurii de cameră preliminară.

Așadar, în speță, nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 471—472 din Codul de procedură penală, reținându-se că în susținerea unei orientări a practicii judiciare referitor la problema supusă analizei elocventă este numai o hotărâre judecătorească, absolut insuficientă pentru a ilustra existența unei practici judiciare diferite, care să justifice declanșarea mecanismului de unificare al recursului în interesul legii instituit de codificarea procesual penală.

În acest context, Completul competent să soluționeze recursul în interesul legii, reținând că în speță este identificată practică judiciară diferită exclusiv la nivelul Curții de Apel București, face referire la jurisprudența anterioară a Secțiilor Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, ilustrată în cuprinsul deciziilor nr. V din 19 ianuarie 2009 și nr. VI din 20 septembrie 2010 pronunțate în recurs în interesul legii, în care s-a statuat că atunci când se constată existența unei practici neunitare la nivelul unei singure curți de apel există alte modalități de rezolvare a divergențelor de opinii ori pârguii de unificare a acestora, nefiind justificată punerea în mișcare a mecanismului reprezentat de promovarea recursului în interesul legii.

În consecință, reținând că în cauză nu s-a făcut dovada existenței unei jurisprudențe divergente cu privire la problema de drept invocată, iar pretinsa practică neunitară, invocată în sesizare, vizează doar decizii pronunțate de Curtea de Apel București, recursul în interesul legii declarat va fi respins ca inadmisibil.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 473 și art. 474 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București privind „posibilitatea cenzurării procedurii de cameră preliminară în apel și limitele acestei cenzuri”.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 19 martie 2018.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
ILIE IULIAN DRAGOMIR

Magistrat-asistent,
Adina Andreea Ciuhan Teodoru

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

